GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 73.

W Niedzielę Dnia 10. Września 1797.

Z Krakowa d. 10. Sierpnia.

Dnia wczorayszego Xiążę Pułtuski Szembek, Biskup Płocki po 10 dniowey chorobie, w 77 roku życia swego pożegnał się tu z tym światem. Oyczyzna utraciła w nim dobrego obywatela, duchowieństwo przykład dobrego pasterza, a ubostwo opłakuie w nim swego dobroczyńcę. Daleki od szpetney namiętności pakowania w kufry złota, umiał ten Pan szlachetnie maiątku użyć; nędza i potrzeba doznawały zawsze iego szczodrey ręki.

Z Paryża d. 20. Sierpnia.

Nieprzestaią tu ieszcze rożnych trwożliwych wieści rozpuszczać; z tym wszystkim naywiększa dotąd w Paryżu spokoyność panuie. "Rożne partye, mówi ieden z tuteyszych dziennikow, zapewniaią, że się tylko do obrony gotuią, a żadna z nich o planie zaczepki nie myśli. Oby wspolna obawa, albo roztropność zapewniła nam na długo powszechną spokoyność!,,

Mury Paryża są zawsze kartkami oblepione, w których tak nazwani patryoci do powstania są wzywani, i tuteysze dzienniki mowią, że w radzie 500 potrzeba się w krótce ważney mocyi spodziewać, od którey wiele będzie zależało.

Rostropni dziennikarze tuteysi staraią się słusznie zatrwożone niebezpieczeństwem umysły pocieszać, nie obrażaiac żadney partyi. Oto są uwagi dla tych, którzy o Buonaparte o Cesarze i Rubinkonie mowią. "W czasie, o którym mówicie, rzeczypospolitey Rzymskiey nie był iuż tylko cień; senat i lud nie były tylko pokrywką intryg Cesara i Pompeusza; złoto i żelazo mianowało urzędniki: armie nie znały iuż inney oyczyzny nad obozy, innych ustaw nad rozkazy jenerałow; pani świata, potrzebowała pana, i wyciągała do naypierwszego ambitnego ręce, ktoryby się ośmielił włożyć na nią kaydany. ..... Cesar maszerował do Rzymu pod pozorem uczynienia ludowi przeciw uciskowi senatu sprawiedliwości; lecz iakiż pozor ściągnie Buonaparte pod mury Paryża? Przydzież bronić wolności, uciskaiąc reprezentantow ludu? utrzymać konstytu-

cvą, przywracaiąc strach nazad?... Cesar był otoczony niezwyciężonemi legiami, wprawionemi przez dziesięcioletnie zwycięztwa do woyny; żołnierze byli iego żołnierzami, ale nie rzeplter; był pewien ich wierności i męztwa dla siebie; ślepe narzędzia ambicyi swego jenerała, sluzki zapalone aż do fanatyzmu iego woli, gotowe rzucić się w ogień na pierwszy znak, nie czytali żadnych dziennikow, nie czynili żadnych mocyy; nie zdatni do zastanowięnia się, nie umieli tylko słuchać. Lecz Buonaparte kommenderuie obywateli rozumiących, politykow, filozofow, metafizykow, roztrząsaiących, rachuiących, naradzaiących się, i nie oakłaniaiących się do słuchania, nie znaiąc wprzod przyczyn.... Paryżanie! bądźcie więc względem Buonaparte spokoyni; zagroził wam, ale nie przyydzie: Cesar nie groził, tylko sam przyszedł. Jeneral Włoskiey armii ma nadto roztropności, nie żeby się miał w nasze kłotnie mieszać; czyni on dokładnie co do niego należy. Gdzież może mu bydź lepiey iak na łonie swey familii, i na tearze samey iego chwały? Potym odważywszy swe przeznaczenia na wadze politiczney, uzna zapewne, iż protektorat rzeczypospolitych Włoskich dogodnieyszym byłby wynadgrodzeniem za iego waleczne czyny, mniey obmierzłym, a tak świetnym iak tron nawet Francuzki, który zbarwiony krwią ostatniego prawego krola, mogłby ieszcze bydź naypierwszego uzurpatora, coby się poważył na nim usiasc."

" Znayduią się royaliści we Francyi, mowi drugi dziennikarz pozwalam; ale wyiąwszy małą liczbę, ktorych utrata wszystkiego, co posiadali, prześladowanie, które ucierpi li, przywiodło do nędzy i w prawiło w rozpacz, wszyscy inni nie są tylko royaliści z mniemania: rozumią że taki rząd iest dogodnieyszy dla Francuzow, iak ten co przyięli, albo iaki im nadano; lecz, royaliści tego rodzaiu, chcieliżby przez nowe zaburzenia rewolucyi nowey widzieć swoie systema dopełnione? Ja trzymam że nie; mowię, że dalecy od tego, aby mieli burzyć to co iest, i podawać się na niebezpieczeństwo polegnienia pod szczątkami tereżnieyszey budowli, będą się owszem starali utrzymać, wydoskonalić ią, i zostawią swe nadzieie czasowi i mniemaniu publicznemu. Obwiniaią reprezentantow o sprzyianie im; ale od rozpoczęcia swoich sessyy coż zrobili? Chcieli otrzyć łzy wielu nieszczęśliwych, chcieli oczyścić konstytucyą z obrzydłych ustaw rewolucyynych, którémi ią otoczyli ci, co przez swoie zdradliwe podchlebstwa staraią się ią, tak iak przeszłą obalić. Chcieli zbliżyc do tey konstytucyi religią powszechnie ieszcze we Francyi wyznawaną; chcieli za przykładem wszystkich prawodawcow świata, wyiąwszy tylko naszych, umiarkować przepisy religii z ustawami, tak aby religia mogła bydź użyteczną ustawom, i żeby ustawy zapewniały i wspierały religią. Otoż to chcieli zrobić; powiedźmy szczerze, możeż się to przeciwnym rewolucyi, zburzeniem rządu nazwać? Nie, to iest owszem chęcią zachowania go iest to zainteressowanie wszystkich Francuzow do iego bytu, iest to ustalenie go."

Z Meudon wyprowadzono 17 armat, obawiaiąc się, aby ich burzyciele nie porwali, i na rozkaz jenerała Angereau do szkoły woyskowey zaprowadzono.— Ten

ieneral umawiał się po kilka razy z znanym dawniey w Wandzie ieneralem Santerre.— Znany pułkownik 21 regimentu dragonii obywatel Malo został od dyrektoryatu złożony.

Jakobini kilka insurrekcyynych wydziałow ustanowili. Niektorzy z nich, mowią tuteysze pisma udali się do sklepow gdzie kopersztychy przedaią i portret Buonaparte dla rozdraznienia żołnierzy nogami deptali. Jakobini dodaią też same pisma, których do zastraszenia obydwoch rad użyć chciano, grożą teraz tym samem, którzy ich użyć chcieli. Wiele członkow dawnych insurrekcyynych wydziałow, i inne osoby żądali, aby ich nakoniec użyto do pewnych czynności. Ustawicznie mowią o maiących nastąpić aresztach, rzezi &c. Przyiaciele Baboeufs szczegulniey się teraz srożą; ale policya o wszystkim iest uwiadomiona.

Na kommendanta gwardyi ciała prawodawczego, iedni ienerała Ferino drudzy Menou przeznaczaią.

Rząd nasz, iak zapewniaią nie iest w cale skłonny do oddania Mantui Austryi. Jenerał Buonaparte ma za powrotem margrabiego de Gallo do Udine żądać kategoryczney odpowiedzi, na wszystkie punkta, na które się dotąd nie mogli zgodzić. Odpowiedź iego zadecyduie los negocyacyi; a tym czasem obydwie strony czynią żywe przygotowania do woyny. Zakłocenia nasze wewnątrz przyczyniły się także do przeciągnienia negocyacyy.

Jenerał Auxon, który w Tulonie kommenderował, został złożony.

Wiadomości z południowey Francy zapewniaią, że tam wszyscy są za teraźnieyszą konstytucyą, i gdyby ciało prawodawcze attakowane było, wszystkie tam teysze departamenta wezmą się do broni. Jenerał Liegard, który dotąd w Marsylii kommenderował, iest do Włoskiey armii posłany.

W Toulouse mimo, zakazu towarzystwo ludu wciąż się utrzymuie, i członki okrysu konstytucyynego często się znawu schodzą.

Tuteyszy Hiszpański konsul odebrał z Madrytu wiadomość o strasznym trzęsieniu ziemi w Hiszpańskiey Ameryce, gdzie wielkie szkody porobiło. Cała ziemia stała między Santa - Fe i Parama iest spustoszona; miasto Quito ma bydź w gruzach zawalone. To trzęsienie ziemi dało się przez 14 dni więcey lub mniey czuć; liczba ludzi, którzy tam życia postradali, iest w iednych wiadomościach 10,000 w drugich 40,000 podawana. Wielkie gory pozapadały się, a rozne rzeki inny bieg wzięły. Więcey iak 50 lat nie doznał ten kray tak okropnego zdarzenia; wiadomość o nim w 27 z Hawana do Madrytu przybyła.— Dalszych szczegułow ieszcze oczekuią.

Słychać, iż wice admirał Morard de Galles, który teraz naszą Bresteńską flotą kommenderuie, prosił dyrektóryatu dla starości swoiey o uwolnienie go od służby. Na prożbę złozonego kontra admirała Bouvet pozwolił dyrektóryat, aby iego postępek w wyprawie przeciw Irlandyi od woyskowego sądu roztrząsniony był.

Dwa regimenta iazdy, które przy Courbevoy stały, maią bydź do Paryza sciągnione. -- Jenerał Bernadotte iest tam w krotce oczekiwany.

Administracye departamentowe muszą dać ministrowi wewnętrznemu sprawę, iak święto rolnictwa d. 10 messidor (28 Lip.

(2)

ca) po gromadach obchodzone było, kto się dystengwował, &c.

Między zabranemi świeżo przez naszych korsarzy okrętami znayduią się ieszcze 4 Portugalskie z Brazylii, maiące 4 mill. wartości, i wiele Amerykańskich, między którémi na iednym z nich znaydowało się 35 Irlandczykow uchodzących z swey oyczyzny do Nowegoiorku.

Do Dole przybył znowu ten batalion, który tam 18,000 liw. żądał, i którego przeznaczenie ieszcze nie wiadome.

Xżę Pokoiu doznaie zawsze w Madrycie nowych zaszczytow. Teraz został na zawsze reprezentantem miasta Burgos, i wydano rozkazy, aby mu w stolicy, iako jenerałowi kapitanowi armii woyskowe honory czyniono, co tylko tam dla królewskiey familii zachowane było.

Monitor mieści w sobie list, który jenerał Hoche z Wetzlar d. 24 termidor (d. 11 sierpnia) do B. Amerykana w Paryżu pisał: " Rumienię się, mowi między innym w tym liście, na pytania, które mi w liście swoim d. 18 termidor czyniż. Schronienie, które mi na łonie Twey familii offiaruiesz, iest pewnym dowodem Twoiey przyiaźni dla mnie; lecz wolę się na łonie mey własney familii pozostać. Gdybym był na moment występnym, byłoby natychmiast moie ukaranie nastąpiło. Z resztą, gdyby kto chciał przeciw Paryżowi maszerować, obrałby sobie naybliższą drogę, nie dzieliłby swych woysk i nie zostawałby przy nich. Ja sam kazałem woysku na granicy stanąć. Mowią że woysko na drodze do Paryża 60,000 liwr: wybrało. O gdybyć jeneralny sztab Sambry i Mozy miał 60,000 liwr: do swoiey dyspozycyi, mieliby iego offICyerowie konie, i nie robiliby dla służenia niewdzięczney oyczyznie długow. Mnie iest dobrze we Francyi; dla czegoż bym się miał do Szwaycar udawać? Procz tego prosiłem o sąd dla siebie. Spodziewam się, iż narod Francuzki pozna raz swych prawdziwych nieprzyiacioł; wskażę mu tych, którzy go oszukuią, i od których ma się iedynie pomocy spodziewać. Na ostatnie Twoie pytanie nie odpowiem. Armia, którą kommenderuię iest republikancka. Bądź zdrow kochany B. trzymam z moiemi przyiaciołmi i nie dbam na szemrania nikczemnych ludzi. „

Widać nakoniec, mowi dzisieyszy redaktor, śmieszność trwogi, którą względem owego marszu woysk do Paryża, w obywateli, może dla pomnożenia rozdwoienia, chciano wpoić. Jest już dowiedzione, że te woyska ani przeciw Paryżowi, tym mniey przeciw Peckin maszerowały; przechod ich na Ferté Alais był omyłką, która wnet postrzeżoną i poprawioną została. Pewną iest teraz rzeczą, iż te woyska do Brest do wyprawy przeciw Irlandyi iść miały. czego nie potrzeba było rozcierać; ale gdy wszystkich oczy na te woyska obrocone zostały, wielką przysługę Anglii ostrzegaiąc ią zrobiono.

Z Paryża d. 22. Sierpnia.

Wiadomość, o którey dziennik l'Eclair doniosł, iakoby tu d. 19 kuryer z podpisem ostatecznego pokoiu z Cesarzem przybył, dotąd się nie potwierdziła.

Jenerał Bernadotte przybył tu z Włoch. Jenerał Buonaparte napisał przez niego z głowney kwatery d. 22 termidor (d. 9 sierpnia) następuiący list do dyrektoryatu:

Obywatele Dyrektorowie!

Powiedziałem wam o 21 chorągwiach po bitwie pod Rivoli zdobytych, a nie odesłałem wam tylko ich 15 do 16: teraz odsyłam wam przez jenerała Bernadotte resztę, które przez zapomnienie zostały się w Peschiera. Ten przezacny jenerał, który nayprzod na brzegach Renu nabył chwały, iest teraz ieden z tych officyerow, którzy do chwały Włoskiey armii istotnie są potrzebni. On kommenderuie trzema dywizyami, które na granicach Niemiec stoią. Proszę was odeśliycie mi go iak nayprędzey do Włoskiey armii nazad. Nie mogę opuścić tey okazyi, abym tu walecznym dywizyom iego, i woyskom, które roku przeszłego od armii Sambry i Mozy do Włoskiey armii przybyły, nie oddał pochwały, którą im za ich usługi winien iestem. We wszystkich okazyach, gdzie im się tylko nieprzyiaciel pokazał, odparli go, i w czasie przeprawy przez Tagliamento, i pod czas attaku przy Gradisca, okazali owe męztwo, ową pałaiącą gorliwość dla sławy narodu, która tylko republikanckim żołnierzom przystoi. Zobaczycie w jenerale Bernadotte naystalszego przyiaciela rzeczypospolitey, który iak z swego myślenia, tak równie z charakteru nie zdolnym iest do kapitulowania iak z nieprzyiaciołmi wolności, tak z swoim honorem.

Podpisano *Buonaparte.*

Minister woienny Scherer z przyczyny wielkiey dotąd dezercyi w woysku naszym, wydał do departamentow okolnik, w którym między innym tak mowi: "Dowiaduię się z korrespondencyi z jenerałami, że wiele żołnierzy pod pozorem, iż gdy punkta przedugodne już są podpisane oyczyzna nie potrzebuie więcey ich usług, z służby uchodzą. Nayważnieyszą iest zatym rzeczą, odkryć tak niebezpieczny błąd i przeszkodzić aby się nie wkorzenił. Przez ogrom naszych armiy, i gdy będą w stanie, ieżeliby potrzeba było z dzielnością zacząć na nowo woynę, możemy iedynie naszych nieprzyiacioł do pokoiu przymusić, zrobić go pożytecznieyszym i spiesznieу go otrzymać. Dezercya, przez osłabienie naszey potęgi, wcale przeciwne skutki sprawić może: ożywi nadzieię naszych nieprzyiacioł, pomnoży ich pretensye i koniecznie zerwanie negocyacyy za sobą pociągnie &c. „ Obywatel Scherer nakazuie wykonanie ustaw przeciw dezertetom, i rozkazuie ieżeliby gwardye mieyscowe nie dostateczne były, użyć siły zbroyney przeciw nim &c.

Jeden zdziennikow dzisieyszych przywodzi o położeniu Paryża co następuie:" Zdaie się, iż odstąpiono proiektu attakowania otwarcie w masie ciała prawodawczego lub poiedynczo członkow iego. Nie, prawodawcy! nie zabiią was, nie skażą, nie uwiężą, nie rozpruszą; ale was wiarzmo niewoli w trącą, ieżeli wszystkiey mądrości, wszystkich sił i całego waszego rozumu nie użyiecie. Użyią sposobu do poddania was, którego wy nie przewiduiecie, i który was nieznacznie do tego przyprowadzi, że iuż nie będziecie więcey w stanie uczynienia naymnieyszego odporu. Ustanowią bowiem u ministra policyi kancelaryą oddalawczą; tą bronią, przeciw którey wy nic rzecz nie możecie, bo iest podług konstytucyi, wszystkie administracye zdezorganizuią, i ludzmi osadzą, którzy większości rzadu są przychylni, i ciało prawodawcze przed armiami spotwarzy

li. Głownieysze mieysca osadzą jenerałami, którzy konstytucyą gwałcić pozwolą, a tych oddalą, którzy iey bronili."

Jenerał Angereau wydał do żołnierzy 17tey dywizyi następuiący ordynans: "Obywatele! Miłość porządku i przywiązanie do waszych powinności, były dla nas pewną rękoymią, że na głos waszych kommendantow, których wam ustawa szanować nakazuie, nie będziecie nieposłusznemi; ztym wszystkim doszły mnie skargi przeciw niektorym woyskowym w Paryżu. Są one dowodem zapomnienia zasad niektórych żołnierzy, którzy część zbroyney siły składaią. Kolledzy, posłuchaycie mego głosu! Zbroyna siła musi osoby i własność szanować; ten iest cel iey ustanowienia; taki iest głos szczerego przyjaciela ustaw i porządku, taki wyraz jenerała, który sobie za honor ma wolnemi ludzmi kommenderować i ludzmi, którzy są godni bydź wolnemi. Przypomniycie sobie, iż honor, ten wierny przewodnik Francuzkich żołnierzy, utraciłby swoią wartość, gdyby te prawidła nie były skazowką waszego sprawowania się. Honor nie byłby iedynym udziałem waszem, gdybyście między wami cierpieli ludzi, którzy są zdolni, dać się uwieść wiarłomnym doradcom, którzy iedynie za cel maią poroźnić was z spokoynemi obywatelami, i utrzymywać niezgodę, któraby wolności i publicznemu bezpieczeństwu szkodzić mogła. Zbłąkanie iednego żołnierza, może cały regiment w pogardę podać, i szkodliwe mniemanie przeciw woyskowym mundurom wzniecić; wiecie, iż złoczyncy naduzyli tych mundurow dla popełnienia zbrodni, które zlemyślni bezwstydnie żołnierzom przypisali. Dla poświęcenia sprzysiężonych hanbie ich zbrodni, i dla odwrocenia wiarołomnych ich zamachow, rozporządza się ninieyszym, iż który kolwiek żołnierz po capstrzyku nie znaydzie się w swoich koszarach będzie aresztowany i woyskowo sądzony."

Wieść iakoby dyrektoryat dwoch kommissarzy do Włoch wysłał, dla wywiedzenia się dokładnie o postępkach politycznych i woyskowych jenerała Buonparte, iest bez żadnego gruntu rozpuszczona.

P. Necker nie iest ieszcze od dyrektoryatu, ale tylko od departamentu Paryzkiego z emigrantow listy wymazany.

Dyrektoryat wysłał znowu do rady 500 poselstwo względem skarbu. — Naywiększa spokoynosc panuie tu wciąż.

Minister woienny oświadczył dozorcom sali, że z Meudon &c. armaty do Paryżą pościągano, dla schronienia ich przed złemyślnemi, któreby łatwo opanować mogli. Jenerał Augereau, który tam przytomny był, rzekł z tey okazyi do iednego członka rady starszych: Ja, iako rodak Paryża, nigdy się tym nie spodlę, abym miał krew Paryżanow przelewać, i nigdy nie dopuszczę aby reprezentacya narodowa była zaczepiona.

Trunoy Moliera i la Fontaine, które z kościoła S. Jozefa wyniesiono, stoią ieszcze w kurdygardzie sekcyi Brutusa, i czekaią rownie iak ciało Tureuna, które przed muzeum historyi naturalney stoi, gdzie ich każą przenieść.

Kilka bankructw pokazalo się tu znowu. — Inskrypcye stoią dzis 15 liwr: 10 s. za sto.

Wczoray zdał Thibaudeau radzie 500 ważny rapport o poselstwie dyrektoryatu względem dawnieyszego marszu woysk do

Paryża, adressow armiy &c. "Rzeczpospolita Francuzka, rzekł, zamyślała iuż Europie nadać pokoy i spocząć pod cieniem swych laurow. Jakiż zły wrog rzucił między różne publiczne władze ziarno niezgody, podniecił nazad domową woynę i zewnątrz nią zastraszył? Czas iuż zakończyć zamieszki, przywrocić nazad ufność i każdą władzę w swych granicach postawić. Wy sami obywatele Reprezentanci, musicie dać pierwszy przykład do przywrocenia iednosci. Kommissya, imieniem ktorey wam rapport zdaię, nie chce się zagłębiać przeciw komu owe woyska do Paryża były przeznaczone; czas dopiero prawdę odkryie, i chcemy wierzyć że w tym pomyłka była. Ale co się tyczy naradzania armiow, to iest naywiększym występkiem przeciw wolności. Cożby to był za stan rzeczy, gdyby ci, co broń w ręku trzymaią chcieli się do obywatelskich interessow mieszać? Obok patryotycznych wyrazow, widać w tych adressach naywiększey kary godne proiekta; ostatnie są dziełem fakcyi i partyi cudzoziemskiey. Nie, waleczni woiownicy, wy nie usłuchacie tych poczwar, nie pogrązycie waszey oyczyzny nazad w anarchii. Nie zadrzeliteście z nieukontentowania czytaiąc w iednym z tych adressow, że w ciele prawodawczem iest zrobiony plan do przywrocenia nazad krolewskiey władzy? i ten co pisał te słowa żyie ieszcze, dyrektoryat nie przedsięwziął żadnych przeciw temu śrzodkow, i wy możecież się republikanami nazywać! Jak to! w wolnym narodzie naradza się wodz armii, lub pozwala się naradzać! Gdyby się ieszcze podobny przypadek zdarzył, to lepiey się śmierci poświęcić, iak w obmierzłey niewoli żyć. Dyrektorowie! dzisiay adressy przeciw ciału prawodawczemu obrocone były, iutro będą przeciw wam! biada tey władzy która panowanie swoie na mocy armiy chce ugruntować! Dyrektoryat przestąpił swe pełnomocnictwo, i nikczemnym sposobem wymowił adressy woyska; postępek iego wart iest nagany. Pokoy, pokoy! oto iest iedyny cel zakończenia naszey nędzy. Jak godnemi kary byliby ci, ktorzy by go ieszcze odwledź chcieli! Bezwątpienia znayduią się ieszcze ludzie, co sobie smiesznym proiektem obalenia rzeczypospolitey pochlebiaią. Mowią że się znayduią zdraycy; więc ich ukarać. Mowią o spiskowych; więc odkryć ich. Nie, nigdy żołnierze nie uwierzą, żeby ciało prawodawcze było przeciwne pokoiowi. Historya okaże, czy nie zdarzenia, ktore we Włoszech zaszły, były przyczyną do odwleczenia pokoiu. Możemyż wszystko, pochwalić, co we Włoszech zaszło? mogąż bydź traktaty bez waszego zezwolenia zawierane? Nowe wolne kraie we Włoszech, nie będą poty sprzymierzeńcami Francyi, poki wy tego nie pochwalicie: ich rząd będzie dwoyznaczny, ich wolność bez podpory, ieżeli uczynione w tey mierze związki i traktaty nie będą w tey izbie ratyfikowane. Mowiono, iż ciało prawodawcze miało bydź attakowane. Ale od kogo? Od fakcyonistow? - Jedno słowo w proch ich obroci. Od żołnierzy? Ci nie biią się za mordercow. Od dyrektoryatu. Ta myśl wznieca oburzenie; i wy ieżeliby to przypuścić można, znaydziecie w swem męztwie w nieprzewidzianych zdarzeniach nadzwyczayne sposoby. Oby rozdwienie między władzami ustało! Słuchaycie co wam mowią:

z iedney strony wykorzyście royalistow, a z drugiey terrorystow. A wy żołnierze, których dziś krytykować, a iutro dziwić mu siemy, pamiętaycie, iż ciało prawodawcze iest cytadelą konstytucyi, którąście zaprzysięgli. "Thibaudeau proponował potym dwa proiekta, których iest treść takowa: Każde naradzenie zbroyney siły iest występkiem, a rozsyłanie przez nią adressow czynem buntu. Żołnierze, którzy się zgromadzą do naradzania, maią bydź surowo ukarani. (Tu przepisuie Thibaudeau rożne stopnie kary.) Nakoniec proponował, iż spiski przeciw dyrektoryatowi, ciału prawodawczemu i konstytucyi od trybunału kryminalnego tego departamentu sądzone bydź maią, w którym ciało prawodawcze rezyduie. Rapport Thibaudeau kazano drukować.

W radzie starszych, zdawał Tronçon du Coudray o tymże poselstwie rapport, i także poganił postępek dyrektoryatu względem adressow armiy, czego powinien był nie dopuszczać. Nakoniec wezwał radę starszych aby się zrobiła pośrzedniczką między radą 500 i dyrektoryatem, i iedność między niemi przywróciła.

Z Medyolanu d. 15. Sierpnia.

Mniemania polityczne względem dalszego prowadzenia woyny, i względem zawarcia pokoiu są we Włoszech podzielone. Ci, co wierzą w woynę, upatruią otwarcie nowey kampanii w staranności z iaką fortyfikuią fortece, w pomnożeniu woysk i w sekretnych rozkazach, iakie Buonaparte, mowią, od dyrektoryatu odebrał odmówienia Cesarzowi Mantui, którą margrabi de Gallo obiecał. Ten ieneral, dodaią, nie mogąc dotrzymać swego słowa, zostawił staranność negocyacyy ienerałowi Clarke, a sam nie mieszaiąc się do nich więcey, przepisuie z Medyolanu całym Włochom prawa. Ci, co wierzą w pokoy, pretenduią, że margrabia de Gallo nakłonił Cesarza do poświęcenia Mantui rzeczypospolitey Francuzki, która tam będzie trzymała swoy garnizon, a Cesarz Jmć dostanie wynadgrodzenie w większey części stałey ziemi Weneckiey.— Zapewniaią, iż Francuzi z wyspy Korfu i innych wysp Weneckich departament złożyli. Co do Wenecyi, iey byt przeszły iest ieszcze wątpliwy; przewiduią że ona będzie przymuszona żądać przyłączenia się do rzeczypospolitey Cysalpinskiey, która może z przyczyny iey wielkich długow nie będzie ią chciała przyiąć. Ministrowie iey nie są od żadnego dworu uznani, na iey protestacye nigdzie nie maią żadnego względu, tak że wszystko zapowiada upadek rzeczypospolitey Weneckiey.

Z Madrytu d. 7. Sierpnia.

Rząd nasz staraiąc się coraz bardziey ścieśnić S. inkwizycyą, zakazał temu trybunałowi, pociągania do sądu swego, karania, męczenia wszelkiego cudzoziemca z przyczyny religii. Celem tego rozporządzenia, iest ułatwienie mieszkańcom innych narodow podrożowania po Hiszpanii, bawienia tam i osiadania, bez naymnieyszey boiaźni doznania naymnieyszego udręczenia z powodu sumnienia.

Z Kadyx d. 3. Sierpnia.

Angielski admirał lord St. Vincent odesłał iuż swoie bombardowe statki do Gibraltaru nazad. Cztery woienne okręty od iego flotty wysłane są do iakiegoś taiemnego przedsięwzięcia; niektórzy rozumią, iż one przeznaczone są do wynaydzenia naszych bogatych okrętow z Ameryki.

DODATEK

DO Nru. 73.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 10. WRZEŚNIA 1797.

Z Londynu d. 22. Sierpnia

W piątek odprawiło się taiemnie gabinetowe posiedzenie, na którym posłowie Cesarski i Portugalski byli przytomni. Nowo zawarty pokoy między Francyą i Portugalią maią w banku za poprzednika powszechnego pokoiu; bo co tylko się o nim dowiedziano zaraz poszły w gorę papiery o ieden procent, lecz potym znowu spadły.

Na iednym pocztowym okręcie przybył z depeszami kapelan P. Morton Eden z Wiednia. W sobotę wyiechał ztąd kuryerem do Lill P. Brooks z odpowiedzią rządu na ostatnią lorda Malmesbury odezwę. Treść depeszow wciąż głębokim pokrywaią milczeniem.

Wielki kanclerz, P. Pitt i P. Dundas przepędzą miesiąc przyszły na pobrzeżu morza.

Xiążę Wallii oddał wizytę oboygu królestwu w Weymouth.

Lord Viscount Mountmorres w domu swoim na ulicy Jork wypalił sobie piątku zeszłego z pistoletu w głowę. Z inkwizycyy, które względem niego czyniono, pokazało się, że na kilka czasow przed samoboystwem nie ze wszystkim przy dobrych był zmysłach. Sąd więc inkwizycyyny dał wyrok: Lunacy (odeyście od rozumu) przez co dobra od konfiskaty uratowane zostały. Dziedzictwo tytułu i włości obiął brat iego Henryk Morres.

Opisanie podroży ostatniego poselstwa do Chin, którą P. Jerzy Staunton, iako sekretarz lorda Macartney w tym poselstwie wydał, wyszła iuż z druku. Ludność Chin wynosi podług iego rachunku do 333 mill. z których sama stolica Pekin 3 mill. w sobie zamyka. Pierwszy on iest autor który wyiasnił skład hieroglificzycznych głosek, i pokazał przyczyny dla których się Chinczykowie dotąd hiroglificznego sposobu pisania trzymaią, oznaczaiąc nim rownie wyrazy iak rzeczy.

Sławny pieszy wendrownik Spillard przybył niedawno do Brystol. Podroz iego po Europie, Turcyi Azyatyckiey po

Afrycei Ameryce wynosi 89,000 mil Angielskich, które dla zebrania botanicznych i mineralagicznych postrzeżeń pieszo odbył.

James Pitmann zawołany teraźnieyszych czasow skąpiec, z wielkim ukontentowaniem swoich sukcefsorow w Exeter pożegnał się z tym światem. Zostawił maiątku 200,000 ſf. sz. tak zas był bardzo oszczędny iz dwor dostoyności szlacheckiey puszczał w arędę, a sam w ciasney naiętey u wieśniaka chałupie mieszkał. W ostatniey swoiey słabości ani doktora, ani sługi z boiaźni expensy nie trzymał, i przez cały rok swiecy w domu nie palił.

Nasza kanałowa flotta składa się z 31 liniowych okrętow, flotta lorda St. Vincent z 28, Flotta admirała Duncan z 18, siła morska w Indyach zachodnich z 20, a wschodnich i przy wyspie dobrey nadziei z 15.— Na wzmocnienie flotty admirała Duncan poszło ieszcze 3 okręty każdy od 64 armat, a przydawszy do tego 13 liniowych okrętow, które się pod naszemi brzegami znayduią, pokazuie się, że Wielka Brytania ma teraz w aktualney służbie przeciw Francyi, Hiszpanii i Hollandyi 128 liniowych okrętow, a 23 okrętow o 3 piętrach ma procz tego ieszcze w kommifsie. Liczba officyerow służbę morską czyniących wynosi z admirałami do 2945.— Liniowy nasz okręt l'Espiegle przyprowadził do Jarmouth Francuzkiego korsarza le Prodige od 14 armat i 87 ludzi. Korsarzow dziwnie zwrotny i szybki zdobył na nas w teraźnieyszey woynie 207 okrętow. Oprocz tego przyprowadzono ieszcze 3 Francuzkich korsarzy 1 od 16 a 2 od 10 armat, i 2 Hollenderskich.

Zapobiegaiąc buntowniczym rozruchom, do ktorych obywatele hrabstwa Down są skłonni, ogołocono ich z śrzodkow popieran a nieposłuszeństwa rządowi, przez zabranie i uwiezienie ztamtąd do arsenału Belfast bardzo wiele karabinow, pik, pałaszow, pistoletow, bagnetow i armat.

Profefsor botaniki w akadamii Oxfortskiey P. Sibthorp senior tamecznych profefsorow, umarł przeszłego tygodnia w 85tym roku życia swego. Zostawił z wielkiey oszczędności blisko 100,000 funt: szt: maiątku. Maiątek rzadki profefsora!

Baron Breteuil po pożegnalney u lorda Grenville audyencyi z Anglii wyiechał; corki iego iuż dawniey do Francyi powrociły.

Lord Bridport ciągle z flottą swoią krąży przy Ouefsant.

Poiedynki w garnizonie Gibraltaru tak się zagęściły, iż w krótkim czasie 8 officyerow offiarą ich padło.

Zwołanie Irlandzkiego parlamentu do d. 21 września odroczono.

Nadeszłe tu wczoray przez umyślnego lądem depesze z Madras, były przyczyną nadzwyczaynego zgromadzenia dyrektorow kompanii wschodnich Indyy. Pewny Rajah czyli Xżę w Indyi wschodniey attakował niedawno rożnych tam naszych sprzymierzeńcow. Napaść pierwszego ściągneła co było można Angielskiego woyska na posiłek drugim. Tym czasem (iak tuteysze oppozycyyne pisma donoszą) Rajah nad spodziewanie nasze, otrzymał od Tippo Saib pomoc i woysko Angielskie poraził, położywszy trupem 250 gemeynow i 6 officyerow. Natychmiast więcey woyska z Madras przeciwko Rajah ruszyło, i iak tuteysze ministeryalne pisma donoszą, iest tam zupełna spokoyność, gdy

Rajah się poddał, nazad przywrocona, tak, iż z Typpo Saib, którego postępek iest nie do pomiarkowania, nie potrzeba się woyny obawiać.

Utrzymywanie woyska w Irlandyi wiele pieniędzy kosztuie; w tych dniach posłano tam znowu 6 beczek srebnych pieniędzy.

Z Moguncyi d. 22. Sierpnia.

Armia Francuzka Sambry i Mozy tego iest mniemania, iż nawet z Anglią do pokoiu przyydzie. Z tym wszystkim officyerowie nie życzą sobie ieszcze do oyczyzny powracać, i to iest rzeczą osobliwszą że proch i kule na nowo między woyska rozdano. Jenerał Pichegru ieszcze dotąd w armii Sambry, i Mozy licznych ma wielbicielow.

Minister Króla Pruskiego Baron Hardenberg długo nie przytomny, znowu do Ansbach przybył.

Koadiutor Moguncki Dalberg z Aschafenburg do Erfurt powrocił.

Z Frankfurtu d. 22. Sierpnia.

W przyszły poniedziałek garnizon nasz wychodzi ztąd do obozu pod Szwetzingen, a na to mieysce idą od Schweinfurtu dwa bataliony, Spleny i Mitrowskiego, które przez czas iarmarku tuż koło miasta obozować maią.

Podług listow z Manheimu Arcy Xżę Karol w krotce ma z Szwetzingen wyiechać na zwiedzenie obozow i rewią woysk przy Donaueschingen. Woyska stoiące obozem koło Schwetzingen odprawią w przod ostatnią musztrę, a potym dopiero głowną swoią kwaterę z Schwetziogen do Manheimu przeniosą.

W kraiach Niemieckich przez Francuzkie woyska zaiętych, iako to w Trewirskim, Palatyńskim &c. rozkaz wycinania lasow cofniono. Naylepsze drzewa już były republikanckim toporem pocechowane na wyrąb, gdy tym czasem jenerał Hoche tymczasowych kommissarzow nie uznał.

Jenerał Hoche wraz z żoną, armią Sambry i Mozy obieżdza. Z Udine pod d. 11 donoszą, że jenerał Buonaparte na d. 13 był tam spodziewany.

Od wyższego Renu d. 22. Sierpnia.

Gazeta Wetzlarska mówi że Cessarz przekładał Francuzkiemu dyrektoryatowi aby dla ulgi Niemiec armie obydwoch stron cofnąć się mogły, nie zostawiwszy tylko po 12,000 na mieyscu; ale dyrektoryat proiektu tego nie przyiął.

Wielu Xięży do Francyi wracaiących Francuzi przy Wetzlar i Koblentz wstrzymali i nazad cofneli.

Pracuiących około szańcow w Ulm, którzy byli z Bawaryi i innych okolic daley Szwabii do roboty ściągnieni, odesłano do domow; ale na dzień pierwszy września liczba tychże robotnikow do 4000 ma bydź pomnożona.

Z Tryestu d. 10. Sierpnia.

Listy z Neapolu donoszą, że ten dwor zdaie się bydź zupełnie pewnym, pokoiu i nie myśli więcey o woynie. Też listy pełne są pochwały dla żony następcy tronu, a siostry Cessarza, która iest powszechnie kochaną, i od kilku dni nie zatrudnia się tylko oglądaniem osobliwości, które za każdym krokiem w tey stolicy postrzedz można. Obywatelka Cacault, żona posła Francuzkiego, z osobliwszą grzecznością była od niey na partykularney audyencyi przyiętą.

Z Bruxelli d. 24. Sierpnia.

Konferencye w Lill trwaią wciąż.

Dnia 21 odebrał lord Malmesbury depesze z Londynu, poczym na drugi dzień 2 kuryerów iednego do Londynu, drugiego do Wiednia wyprawił. Im dłużey tym wyraźniey widać, że Anglia i Austrya względem punktow pokoiu ieszcze w spólnie czynią.

O stanowisku korpusu woyska, które tyle niespokoyności ciału prawodawczemu narobiło, mamy tu taką wiadomość: Dywizya iazdy jenerała Richepanse stoi w Reimsie. Nie daleko tego miasta iest z 10,000 ludzi założony oboz. W miastach Mezières, Charleville, Rhetel-Marin i Rocroy stoią znaczne garnizony. Woyska z Givet udały się ku Reims. Miedzy Dinan i Givet wzdłuż Mozy znayduie się z artylleryą przynaymniey 10,000 woyska. Wszystkie te woyska maią rozkaz bycia pogotowiu do marszu.

DONIESIENIA

Licytacya kamienicy w mieście Kazimierzu w ulicy Skawińskiey zwaney pod Nrem 41 sytuowaney z mocy rezolucyi Szll. Magistratu M. Kazimierza w teyże kamienicy na dniu 30 września r. b. o godzinie 9tey ranney odprawiać się będzie. Ktoby sobie życzył nabycia ma się znaydować w mieyscu i o godzinie wzwyż wyrażoney.

Reszta Dobrowolnych Offiar.

Przysięgły Maciuk,	detto		4 detto.
Woyt Kowal	detto	4 detto.	
Arendarz Joskwicz,	detto		1 surową skorę.
Woyt Zawierzuski,	detto	Huszynne	2 detto.
Prezydent Radomski,	Dubienka		2 pistolety.
W. JP. Rypniewski,	detto		1 szablę.
- Karczewska,	detto		1 sztukę płotna.
- Rzewuski,	Stulno	10 detto 10 detto	1 detto.
- Znamirowski,	Koyno	4 detto.	
- Joharska,	detto	1 detto.	
2 Gromady,	Nowoziołki	4 detto.	
Woyt Gałązów,	detto	½ detto.	
- Chmielewski,	Spas		3½ detto.
Państwo,	Megielnica		10 detto.
Konwent Bazyliański,	Chełm	6 detto.	
Arendarz Berkowicz,	Ruda		4 detto.
Woyt Weromow z 2 Gromadami	Tarnow	7 detto.	
Swistum Woyt i Filipiu Przysięg:	Hutcze	4 detto.	
Lubuszuk,	detto	2 detto.	
Państwo,	Koziagora	4 detto.	
detto	Olhowice		8 detto.
Woyt Stach,	detto		4 detto.
Arendarz Laybowicz,	detto		2 detto.
X. Pleban Michocki,	detto		1 detto.
W. JP Kotowski,	Krzywowolka		2 Szable.
Państwo	Stayno		4 jęczmienia.
Zagora przysię: Marcyniuk woyt	Cycow	4 detto.	
W. JP. Wereszczyński,	Wereszczyn	4 detto.	
X. Proboszcz Bystrzyski,	detto		6 owsa.
Państwo,	Wola wereszczyńska	4 detto	100 porcyy siana.
detto	Święcica	10 detto	10 detto.
detto	Liszno		4 detto.
detto	Chełm		10 d t o.
detto	Tarnow		4 detto.